

การกระทำที่ไม่ปลอดภัยของคนงานก่อสร้างโครงการอาคารสูง

Unsafe Behaviors of Construction Workers in the High-Rise Projects

เกศสุดา ลิมศิลา

Kedsuda Limsila

นักวิชาการอิสระ

E-mail: Kate_ait@hotmail.de, Kate.forall@googlemail.com

บทคัดย่อ

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยยังอาศัยแรงงานมนุษย์ในการทำงานก่อสร้างมากกว่าเครื่องจักรกล โครงการต่างๆจึงมีแรงงานก่อสร้างอยู่จำนวนมาก กล่าวได้ว่าเป็นทรัพยากรสำคัญที่สามารถส่งผลกระทบต่อ การดำเนินโครงการ งานวิจัยนี้ได้ศึกษาการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของคนงานก่อสร้างอาคารสูง ด้วยสองวิธีคือ ให้ผู้ตอบประเมินความถี่การกระทำที่ไม่ปลอดภัยของตน และให้ผู้ตอบประเมินความถี่การกระทำที่ไม่ปลอดภัยของกลุ่มเพื่อนร่วมงานโดยรวมภายในโครงการ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากทั้งสองวิธีมาเปรียบเทียบ รวมถึงได้ศึกษาสาเหตุของการกระทำที่ไม่ปลอดภัยลักษณะต่างๆ พบว่าข้อมูลความถี่การกระทำที่ไม่ปลอดภัยจากการเก็บรวบรวมด้วยสองวิธีนั้นมีความต่างระหว่างกัน และทราบถึงสาเหตุสำคัญของการกระทำที่ไม่ปลอดภัยต่างๆ

Abstract

Thailand in this current period is still requires human workers for the construction works than machineries. The projects thus employ large number of construction workers who are considered as major resources that can cause effects to the project performances. This research examined unsafe behaviors of construction workers in the high-rise projects using two methods, first, the respondents were required to make the assessment on their own unsafe behaviors, second, the respondents were required to identify the frequency of unsafe behaviors of their co-workers in the projects, then the results of two methods were compared. The research also studied causes for the

unsafe behaviors in different manners. Results of the study found that the unsafe behaviors frequencies collected by such two methods are differences between each other. The major causes of the unsafe behaviors were identified and addressed.

1. คำนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ยังอาศัยแรงงานมนุษย์ในการทำงานมากกว่าเครื่องจักรกล ประกอบกับค่าจ้างแรงงานในระดับต่ำ จึงพบเห็นทั่วไปว่า มีแรงงานก่อสร้างจำนวนมากปฏิบัติงานอยู่กับโครงการก่อสร้าง ทั้งนี้ข้อมูลการตรวจความปลอดภัยในการทำงานของกระทรวงแรงงาน ปี 2550 ก่อสร้างเป็นกิจการที่มีอัตราการปฏิบัติงานไม่ปลอดภัยเป็นอันดับสูงสุด [1] ในขณะที่ข้อมูลผู้ประสบอันตรายจากการทำงานในปี 2549 งานก่อสร้างเป็นกิจการที่มีจำนวนรวมของผู้ประสบอันตรายสูงเป็นอันดับสาม รองจากการผลิตโลหะและการค้า อีกทั้งเป็นกิจการซึ่งมีผู้สูญเสียชีวิตเป็นอันดับสาม รองจากการค้าและกลุ่มกิจการประเภทอื่น [2] ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการความปลอดภัยในโครงการก่อสร้างนั้น ยังได้รับการให้ความสำคัญในระดับไม่มากนัก ทั้งนี้ การประสบอันตรายในการทำงานรวมถึงอุบัติเหตุ ย่อมสร้างความสูญเสียให้เกิดขึ้นกับแรงงานก่อสร้าง ตั้งแต่ระดับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย ไปจนถึงขั้นพิการ สูญเสียอวัยวะหรือชีวิต ในขณะที่ผลกระทบกับทางองค์กรก่อสร้างคือ เกิดค่าใช้จ่ายการรักษา ค่าชดเชย การถูกฟ้องร้อง โครงการเกิดความล่าช้า รวมถึงการสูญเสียบุคลากรที่มีความชำนาญ สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ นั้นแบ่งเป็นสองประเด็นหลักคือ สภาพแวดล้อมซึ่งไม่ปลอดภัย

ในการทำงาน (Unsafe Conditions) คิดเป็นร้อยละ 15 ของการเกิดอุบัติเหตุทั้งหมด และการกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Behaviors) ประมาณร้อยละ 85 ทั้งนี้ การศึกษาพื้นฐานรวมถึงสาเหตุการกระทำของบุคคลอย่างชัดเจน จะช่วยให้องค์กรสามารถหาแนวทางป้องกันหรือการบริหารจัดการ ต่อการกระทำที่ไม่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ [3] การกระทำที่ไม่ปลอดภัย หมายความว่า การกระทำที่เกิดจากความประมาทพลั้งเผลอ หรือขาดการยั้งคิด ของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุกับตนหรือผู้อื่น จากการศึกษางานวิจัยเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน จากอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศไทย พบว่าส่วนใหญ่จะศึกษาลักษณะและประเภทของอุบัติเหตุ มากกว่าจะเน้นศึกษาถึงลักษณะการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของคนงาน อีกทั้งพบว่า งานวิจัยที่ศึกษาถึงลักษณะการกระทำที่ไม่ปลอดภัยนั้น ก็เป็นการศึกษาโดยให้คนงานประเมินพฤติกรรมตนเอง (Self Assessment) การสัมภาษณ์เพื่อให้บุคคลให้ข้อมูลของตนเอง คำตอบที่ได้รับกลับมามีแนวโน้มเชิง สนับสนุนการกระทำของตน ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลผิดพลาดจากความเป็นจริง [4] ในขณะที่วิธีสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ตอบประเมินบุคคลอื่น (Peer Assessment) ถือเป็นอีกวิธีการซึ่งได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลจะพิจารณาและวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งอาจเป็นการชี้เฉพาะเจาะจงถึงการกระทำของบุคคลหนึ่งหรือไม่เจาะจงก็ได้ ข้อมูลที่ได้กลับมานั้นมีความน่าเชื่อถือ มากกว่าข้อมูลจากการประเมินตนเอง [5] ทั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาข้อมูลการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของคนงานก่อสร้างโดยทั้งสองวิธี แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบระหว่างกัน สำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธี Peer Assessment ในงานวิจัยนี้ เป็นการให้คนงานก่อสร้างประเมินความถี่ การเกิดขึ้นของการกระทำที่ไม่ปลอดภัย ของกลุ่มเพื่อนร่วมงานโดยรวมในโครงการ มิได้ประเมินเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้ศึกษาถึงสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้การกระทำที่ไม่ปลอดภัยต่างๆเกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรก่อสร้างใช้พิจารณาหาแนวทางป้องกัน ปรับเปลี่ยนปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถลดการเกิดขึ้นของการกระทำที่ไม่

ปลอดภัย ของกลุ่มคนงาน รวมถึงบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องในโครงการได้

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาความถี่การเกิดขึ้นของ การกระทำที่ไม่ปลอดภัยของคนงานก่อสร้าง ด้วยวิธีให้ผู้ตอบประเมินตน (Self Assessment) กับให้ผู้ตอบประเมินพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนร่วมงานโดยรวมในโครงการ (Peer Assessment) รวมถึงศึกษาสาเหตุการเกิดขึ้นของการกระทำที่ไม่ปลอดภัย

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีโดมิโน อธิบายถึงตัวโดมิโนที่เรียงกัน 5 ตัว เมื่อตัวที่หนึ่งล้มย่อมทำให้ตัวโดมิโนตัวถัดไปล้มตาม กล่าวคือสภาพแวดล้อมสังคม ภูมิหลัง ครอบครัว ความเป็นอยู่ การศึกษาของบุคคล (โดมิโนตัวที่ 1) อาจก่อความบกพร่องผิดปกติของบุคคล คือ มีทัศนคติต่อความปลอดภัยไม่ถูกต้อง ขอบเสียด ง่าย (โดมิโนตัวที่ 2) ส่งผลให้เกิดการกระทำที่ไม่ปลอดภัย หรือสภาพการณ์ไม่ปลอดภัย (โดมิโนตัวที่ 3) เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุ (โดมิโนตัวที่ 4) ก่อให้เกิดความเสียหายบาดเจ็บ (โดมิโนตัวที่ 5) จากทั้งหมด พบว่าโดมิโนตัวที่ 3 (การกระทำไม่ปลอดภัย และสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย) เป็นประเด็นซึ่งป้องกันได้ง่ายที่สุด ทฤษฎีปัจจัยมนุษย์ พิจารณาการเกิดอุบัติเหตุจากความผิดพลาดของมนุษย์ 3 ประเด็น คือ 1) ทำงานเกินความสามารถ (Overload) 2) ขาดการตอบสนองที่เหมาะสม (Inappropriate Response) พบกับพนักงานที่ละเลยเอาใจใส่ความปลอดภัย ต้องการความสะดวก 3) ทำงานอย่างไม่เหมาะสม (Inappropriate Activities) พบในพนักงานใหม่ ขาดการฝึกอบรม ประสบการณ์น้อยนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทฤษฎี Accident/Incident อธิบายว่าอุบัติเหตุมาจาก 1) ทำงานเกินความสามารถ (Overload) 2) ความสัมพันธ์กับบริเวณที่ทำงาน (Ergonomic Traps) เช่น บริเวณที่ทำงานไม่เหมาะสมเพียงพอ การคาดการณ์ไม่ถ่วงถี่ 3) การตัดสินใจผิดพลาด (Decision to Error) สาเหตุทั้งสามเกี่ยวข้องกับการกระทำที่ไม่ปลอดภัย อีกทั้งมนุษย์ยัง

อาจทำให้เกิดความผิดพลาดของระบบ อาทิ ความผิดพลาดของนโยบาย ขอบเขตความรับผิดชอบ การฝึกอบรม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของหน่วยงาน สรุปได้ว่าการกระทำของมนุษย์เป็นสาเหตุสำคัญของอุบัติเหตุ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาลักษณะการกระทำที่ไม่ปลอดภัย และสาเหตุการเกิดขึ้นของพฤติกรรมเหล่านั้น

4. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และกำหนดให้ผู้ตอบพิจารณาความถี่ของการเกิดขึ้นของแต่ละการกระทำที่ไม่ปลอดภัย แล้วเลือกระดับความถี่ของการเกิด ตั้งแต่ 0 ถึง 4 โดยให้เลือกตอบเพียงระดับเดียวจาก 0 = ไม่เกิดขึ้นเลยหรือเกิดขึ้นน้อยมาก 1 = เกิดขึ้นบ้าง 2 = เกิดขึ้นปานกลาง 3 = เกิดขึ้นบ่อย 4 = เกิดขึ้นเป็นประจำ ประชากรในการวิจัยนี้คือ คนงานก่อสร้างในโครงการก่อสร้างอาคารสูง และผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น ใช้เทคนิคการสุ่มแบบบอกต่อ (Snowball Technique) ในลักษณะที่ขอให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้แนะนำสำหรับเก็บข้อมูลเพิ่ม ในการวิเคราะห์ทางสถิติ หากตัวอย่างมีขนาดใหญ่ ($n \geq 30$) สามารถประมาณได้ด้วยการแจกแจงข้อมูลแบบปกติ (Normal Distribution) [6] ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ไม่น้อยกว่าจำนวนดังกล่าว ทั้งนี้ภายหลังการเก็บข้อมูลเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์จากตัวอย่างคนงานก่อสร้างทั้งสิ้น 138 คน โดยการสัมภาษณ์แบ่งเป็นสองลักษณะคือ ให้ผู้ตอบประเมินทั้งพฤติกรรมตนเอง และประเมินพฤติกรรมเพื่อนร่วมงานโดยรวมภายในโครงการ

5. ผลการวิเคราะห์และอภิปราย

ข้อมูลจากคนงานก่อสร้าง 138 คน แสดงให้ทราบว่าคนงานแต่ละคน ระบุถึงความถี่การกระทำที่ไม่ปลอดภัยของตนเอง และของเพื่อนร่วมงานโดยรวม ในระดับที่ต่างกัน ตาราง 1 และ 2 อธิบายให้ทราบระดับความถี่การเกิดขึ้นของการกระทำที่ไม่ปลอดภัยด้วยการประเมินจากสองวิธี โดยแปลผลการให้คะแนนจาก 0.00 – 4.00 ดังนี้ $0.00 - 0.80 =$ ไม่

เกิดขึ้นเลยหรือเกิดขึ้นน้อยมาก $0.81 - 1.60 =$ เกิดขึ้นบ้าง $1.61 - 2.40 =$ เกิดขึ้นปานกลาง $2.41 - 3.20 =$ เกิดขึ้นบ่อย $3.21 - 4.00 =$ เกิดขึ้นเป็นประจำ

ตารางที่ 1 อันดับการเกิดของการกระทำที่ไม่ปลอดภัย จากการประเมินด้วยวิธี Peer Assessment

Peer Assessment			
อันดับ	การกระทำ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	สูบบุหรี่ในบริเวณคิดไฟได้ง่าย	2.261	เกิดปานกลาง
2	หยอกล้อเล่นกันระหว่างทำงาน	1.841	เกิดปานกลาง
3	ทำงานด้วยความเร่งรีบเกินควร	1.696	เกิดปานกลาง
4	แต่งกายไม่เหมาะสม	1.623	เกิดปานกลาง
5	ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.623	เกิดปานกลาง
6	ทำงานอยู่ในบริเวณไม่ปลอดภัย	1.609	เกิดขึ้นบ้าง
7	ใช้เครื่องมือไม่เหมาะสมกับงาน	1.551	เกิดขึ้นบ้าง
8	แบกหาม ขนย้าย สิ่งของที่มีน้ำหนักมากเกินไป	1.486	เกิดขึ้นบ้าง
9	ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายออกจากเครื่องจักร	1.457	เกิดขึ้นบ้าง
10	ทำงานซึ่งไม่ใช่หน้าที่รับผิดชอบของตนเอง	1.435	เกิดขึ้นบ้าง
11	แบกหรือยกสิ่งของไม่ถูกวิธี	1.435	เกิดขึ้นบ้าง
12	ทำงานไม่ถูกวิธีการ	1.355	เกิดขึ้นบ้าง
13	ไม่ปฏิบัติตามระเบียบความปลอดภัยของหน่วยงาน	1.326	เกิดขึ้นบ้าง
14	ใช้เครื่องมือที่ชำรุด	1.217	เกิดขึ้นบ้าง
15	ใช้เครื่องมือเครื่องจักรผิดวิธี	1.210	เกิดขึ้นบ้าง
16	เหม่อลอย ขาดความระวัง	1.014	เกิดขึ้นบ้าง
17	ปฏิบัติตนโดยสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น	0.761	ไม่เกิดเลย
18	ซ่อมแซมเครื่องจักรในขณะที่เครื่องกำลังทำงาน	0.739	ไม่เกิดเลย

ตารางที่ 2 อันดับการเกิดของการกระทำที่ไม่ปลอดภัย
จากการประเมินด้วยวิธี Self Assessment

อันดับ	Self Assessment		
	การกระทำ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	สูบบุหรี่ในบริเวณติดไฟได้ง่าย รวมถึงบริเวณห้ามสูบ	1.370	เกิดขึ้นบ้าง
2	ทำงานด้วยความเร่งรีบเกินไป	1.297	เกิดขึ้นบ้าง
3	แต่งกายไม่เหมาะสม	1.065	เกิดขึ้นบ้าง
4	ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน อันตรายส่วนบุคคล	0.978	เกิดขึ้นบ้าง
5	ทำงานอยู่ในบริเวณไม่ปลอดภัย	0.920	เกิดขึ้นบ้าง
6	หยอกล้อเล่นกันระหว่างทำงาน	0.920	เกิดขึ้นบ้าง
7	ใช้เครื่องมือไม่เหมาะสมกับงาน	0.891	เกิดขึ้นบ้าง
8	ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายออก จากเครื่องจักร	0.768	ไม่เกิดเลย
9	แบกหาม ขนย้าย สิ่งของที่มี น้ำหนักมากเกินไป	0.746	ไม่เกิดเลย
10	ทำงานไม่ถูกวิธีการ	0.725	ไม่เกิดเลย
11	แบกหรือยกสิ่งของไม่ถูกวิธี	0.710	ไม่เกิดเลย
12	ใช้เครื่องมือที่ชำรุด	0.710	ไม่เกิดเลย
13	ทำงานซึ่งไม่ใช่หน้าที่รับผิดชอบ ของตนเอง	0.681	ไม่เกิดเลย
14	ใช้เครื่องมือเครื่องจักรผิดวิธี	0.616	ไม่เกิดเลย
15	ไม่ปฏิบัติตามระเบียบความ ปลอดภัยของหน่วยงาน	0.565	ไม่เกิดเลย
16	เหม่อลอย ขาดความระวัง	0.442	ไม่เกิดเลย
17	ปฏิบัติตนโดยสร้างปัญหาให้ เกิดขึ้นกับบุคคลอื่น	0.159	ไม่เกิดเลย
18	ซ่อมแซมเครื่องจักรในขณะที่ เครื่องกำลังทำงาน	0.145	ไม่เกิดเลย

ข้อมูลจากตารางที่ 1 และ 2 แสดงให้เห็นว่า การกระทำ
ที่ไม่ปลอดภัยซึ่งมีความถี่สูงสุด จากการประเมินทั้งสอง
วิธีคือ การสูบบุหรี่ในบริเวณติดไฟได้ง่ายรวมถึงบริเวณ
ห้ามสูบ ในขณะที่การกระทำที่ไม่ปลอดภัยซึ่งมีอันดับ

ต่ำสุดจากการประเมินทั้งสองคือ การซ่อมเครื่องจักรใน
ขณะที่เครื่องกำลังทำงาน ทั้งนี้ความถี่ของพฤติกรรมทั้ง
สอง ที่ได้จากการประเมินโดย Peer Assessment มีค่าสูง
กว่าจากวิธี Self Assessment นอกจากนี้ พบว่าค่าความถี่
ของการกระทำที่ไม่ปลอดภัยในแต่ละลักษณะ ที่ได้จาก
Peer assessment มีค่าสูงกว่าความถี่ของการเกิดขึ้นที่ได้
จากวิธี Self assessment ทั้งสิ้น ในส่วนสาเหตุการ
กระทำที่ไม่ปลอดภัยของคนงานก่อสร้างนั้น เป็นข้อมูล
ที่ได้จากการประเมินตนเองของคนงาน ซึ่งวิเคราะห์ด้วย
วิธี Multiple Responses

ตารางที่ 3 สาเหตุของการกระทำที่ไม่ปลอดภัยลักษณะต่างๆ

1. สาเหตุของการทำงานไม่ถูกวิธีการของคนงาน (ข้อมูลจากคนงานจำนวน 66 คน)			
อันดับ 1	งานมีความเร่งด่วน		38 คน
อันดับ 2	ปริมาณงานมากเกินไป		33 คน
อันดับ 3	อุปกรณ์หรือเครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ		23 คน
2. สาเหตุของการทำงานด้วยความเร่งรีบเกินไป (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 104 คน)			
อันดับ 1	ปริมาณงานมากเกินไป		95 คน
อันดับ 2	งานมีความเร่งด่วน		85 คน
อันดับ 3	อุปกรณ์หรือเครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ		17 คน
	หัวหน้างานกดดัน		17 คน
3. สาเหตุของการทำงานซึ่งไม่ใช่หน้าที่รับผิดชอบของตนเอง (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 59 คน)			
อันดับ 1	ปริมาณงานที่ต้องทำมีน้อยหรือว่างงาน		26 คน
อันดับ 2	ไม่เข้าใจคำสั่งงานที่ได้รับมา		24 คน
อันดับ 3	อยากแสดงออก ต้องการความโดดเด่น		12 คน
4. สาเหตุของการทำงานอยู่ในบริเวณไม่ปลอดภัย (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 78 คน)			
อันดับ 1	สภาพแวดล้อมการทำงานไม่เหมาะสม		55 คน
อันดับ 2	มั่นใจในการทำงานว่าปลอดภัย		38 คน
	ความเคยชินในการทำงาน		38 คน
อันดับ 3	ต้องการความสะดวก		31 คน

5. สาเหตุของการแบกหรือยกสิ่งของไม่ถูกวิธี (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 59 คน)		
อันดับ 1	ปริมาณงานมากเกินไป	31 คน
อันดับ 2	งานมีความเร่งด่วน	30 คน
อันดับ 3	อุปกรณ์หรือเครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ	16 คน
6. สาเหตุของการแต่งกายไม่เหมาะสม (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 70 คน)		
อันดับ 1	ความเคยชินในการทำงาน	53 คน
อันดับ 2	ต้องการความสะดวก	29 คน
อันดับ 3	ต้องการปฏิบัติเหมือนเพื่อนร่วมงาน	11 คน
	ไม่มีการฝึกอบรมที่เพียงพอให้พนักงาน	11 คน
7. สาเหตุของการไม่ปฏิบัติตามระเบียบความปลอดภัย (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 49 คน)		
อันดับ 1	ความเคยชินในการทำงาน	23 คน
อันดับ 2	ต้องการความสะดวก	13 คน
อันดับ 3	ฝ่ายบริหารไม่ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง	11 คน
	ฝ่ายบริหารไม่สนับสนุนและเอาใจใส่	11 คน
	ไม่มีการสื่อสารความปลอดภัยที่เพียงพอ	11 คน
8. สาเหตุของการเหม่อลอย ขาดความระมัดระวัง (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 49 คน)		
อันดับ 1	เหนื่อยล้า ไม่สบายทางร่างกาย	26 คน
อันดับ 2	เมาค้าง หรืออยู่ในฤทธิ์ยา	25 คน
อันดับ 3	ไม่สบายทางจิตใจ ความรู้สึก	20 คน
9. สาเหตุของการแบกหามขนย้าย สิ่งของที่หนักมากเกินไป (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 58 คน)		
อันดับ 1	อุปกรณ์หรือเครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ	27 คน
อันดับ 2	งานมีความเร่งด่วน	23 คน
อันดับ 3	หัวหน้างานกดดัน	18 คน
10. สาเหตุของการใช้เครื่องมือไม่เหมาะสมกับลักษณะงาน (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 76 คน)		
อันดับ 1	อุปกรณ์หรือเครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ	59 คน
อันดับ 2	อุปกรณ์หรือเครื่องมืออยู่ในสภาพชำรุด	24 คน
อันดับ 3	งานมีความเร่งด่วน	23 คน
11. สาเหตุของการใช้เครื่องมือที่ชำรุด (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 67 คน)		
อันดับ 1	อุปกรณ์หรือเครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ	53 คน
อันดับ 2	มั่นใจในการทำงานว่าปลอดภัย	49 คน
อันดับ 3	ความเคยชินในการทำงาน	13 คน

12. สาเหตุการ ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร อย่างผิดวิธี (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 47 คน)		
อันดับ 1	มั่นใจในการทำงานว่าปลอดภัย	25 คน
อันดับ 2	ขาดทักษะความรู้การทำงาน	20 คน
	ความเคยชินในการทำงาน	20 คน
อันดับ 3	งานมีความเร่งด่วน	16 คน
13. สาเหตุของการซ่อมเครื่องจักรในขณะที่เครื่องกำลังทำงาน (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 15 คน)		
อันดับ 1	งานมีความเร่งด่วน	11 คน
อันดับ 2	อุปกรณ์หรือเครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ	7 คน
อันดับ 3	ต้องการความสะดวก	6 คน
14. สาเหตุการถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากเครื่องจักร (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 46 คน)		
อันดับ 1	ต้องการความสะดวก	28 คน
อันดับ 2	ความเคยชินในการทำงาน	24 คน
อันดับ 3	มั่นใจในการทำงานว่าปลอดภัย	19 คน
15. สาเหตุของการหยอกล้อเล่นกันระหว่างทำงาน (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้างจำนวน 82 คน)		
อันดับ 1	มีความสุข สนุกสนาน	67 คน
อันดับ 2	ความเคยชินในการทำงาน	52 คน
อันดับ 3	ปริมาณงานที่ต้องทำมีน้อยหรือว่างงาน	30 คน
16. สาเหตุของการปฏิบัติตนโดยสร้างปัญหากับบุคคลอื่น (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้าง 19 คน)		
อันดับ 1	เบื่อหน่ายงาน	6 คน
	รู้สึกโกรธบุคคลอื่น	6 คน
อันดับ 2	ปริมาณงานมากเกินไป	4 คน
	ปริมาณงานที่ต้องทำมีน้อยหรือว่างงาน	4 คน
	เมาค้าง หรืออยู่ในฤทธิ์ยา	4 คน
	อยากแสดงออก ต้องการความโดดเด่น	4 คน
อันดับ 3	งานมีความเร่งด่วน	2 คน
	เหนื่อยล้า ไม่สบายทางร่างกาย	2 คน
	ขาดประสบการณ์	2 คน
17. สาเหตุการไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้าง 63 คน)		
อันดับ 1	มั่นใจในการทำงานว่าปลอดภัย	35 คน
อันดับ 2	ความเคยชินในการทำงาน	33 คน
อันดับ 3	ต้องการความสะดวก	30 คน

18. สาเหตุการสูบบุหรี่ในบริเวณติดไฟง่ายรวมถึงบริเวณห้าม (ข้อมูลจากคนงานก่อสร้าง 80 คน)		
อันดับ 1	ต้องการความสะดวก	64 คน
อันดับ 2	ความเคยชินในการทำงาน	46 คน
อันดับ 3	ฝ่ายบริหารไม่ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง	27 คน

ตารางที่ 4 สาเหตุการกระทำที่ไม่ปลอดภัย แยกตามจำนวน
การกระทำที่ไม่ปลอดภัย

สาเหตุการกระทำที่ไม่ปลอดภัย	จำนวนของลักษณะการ กระทำที่ไม่ปลอดภัย
ความเคยชินในการทำงาน	9
งานมีความเร่งด่วน	8
ต้องการความสะดวก	7
อุปกรณ์เครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ	7
มั่นใจในการทำงานว่าปลอดภัย	5
ปริมาณงานที่มากเกินไป	4

ข้อมูลในตารางที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลการประเมินตนเองของ
คนงานก่อสร้าง แสดงให้เห็นว่าเมื่อพิจารณาจากเฉพาะ
จำนวนของคนงานก่อสร้างนั้น ลักษณะการกระทำไม่
ปลอดภัยที่คนงานจำนวนมากปฏิบัติ คือ

- ทำงานด้วยความเร่งรีบเกินควร (104 คน)
- หยอกล้อเล่นกันระหว่างทำงาน (82 คน)
- สูบบุหรี่ในบริเวณติดไฟง่ายและบริเวณห้าม (80 คน)

6. สรุป

ค่าเฉลี่ยการกระทำที่ไม่ปลอดภัยซึ่งได้จากการประเมินด้วย
Peer assessment สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากการประเมินด้วย Self
assessment ในทุกพฤติกรรม โดยการกระทำที่ไม่ปลอดภัยซึ่ง

เกิดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นประเด็นเดียวกันจากการเก็บทั้ง
สองวิธี คือ สูบบุหรี่ในบริเวณติดไฟได้รวมถึงบริเวณห้าม
ในขณะที่การกระทำไม่ปลอดภัยซึ่งไม่เกิดขึ้นเลยและพบ
จากทั้งสองวิธีคือ การเหม่อลอยขาดความระมัดระวัง การ
ปฏิบัติตนโดยสร้างปัญหากับบุคคลอื่น และการซ่อม
เครื่องจักรในขณะที่เครื่องทำงาน สาเหตุสำคัญของการกระทำ
ที่ไม่ปลอดภัย คือ 1) ความเคยชิน 2) งานมีความเร่งด่วน 3)
ต้องการความสะดวก 4) อุปกรณ์เครื่องมือมีใช้ไม่เพียงพอ
5) มั่นใจในการทำงานว่าปลอดภัย 6) ปริมาณงานที่มาก
เกินไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิริจิตต์ สุวรรณบุญและคณะ “สถานการณ์แรงงานปี
2550”, ปีที่ 3, ฉบับที่ 5, สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
กระทรวงแรงงาน, กรุงเทพมหานคร
- [2] เพ็ญศรี ไตรรัตน์และคณะ “สถิติงานประกันสังคม
2549”, สำนักงานสถิติประกันสังคม กระทรวงแรงงาน,
กรุงเทพมหานคร
- [3] H. Heinrich, “Industrial Accident Perception”, 2nd ed,
London: McGraw – Hill, 1978.
- [4] D. Cooper “Towards a model of safety culture”,
Safety Science, Vol. 36, 2000, pp. 111- 136.
- [5] T. Lee and K. Harrison “Assessing safety culture in
nuclear power station”, Safety Science, Vol.34, 2000, pp.
61 - 97.
- [6] สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ “ระเบียบวิธีการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์”, โรงพิมพ์เลียงเชียง, กรุงเทพมหานคร, 2550